

III¹.a. MÁLFRÆÐINNAR GRUNDVÖLLR².

1. ³Hljóð er allt þat, er um kvikendis eyru má heyra. Hljóð hefir margar kynkvísir, ok verðr hljóð þat, sem náttúruliga megu eyru greina af samkvæmu tveggja líkama; önnur hljóðsgrein er sú, er heilug ritníng segir andliga luti ljóða. Líkamligt hljóð

¹) *Quod ad argumentum adinet, tertium tractatum, ut divisionem Raskii retineamus, in duas particulas dividimus, nempe: a. in Fundamentum Grammaticæ; b. in Figuras orationis (secundum Donatum). Auctor hujus tractatus est Olavus Thordi f., dictus Hvitaskáld, frater Sturlæi ex fratre nepos, qui sec. Annales obiit 1259. Argumenta: 1. Fragm. membr. AM. Nr. 748, 4to, exaratum, ut putatur, initio sec. 14^{ti}, duabus illis particulis, quæ nostro iudicio tractatum tertium constituunt, exscriptis statim subiungit hæc: "hær ær lykt þeim lut bókar ær Ólafr Þórdarson hæfr samansett", i. e. hic concluditur ea libri pars, quam O. Thordi f. composuit. 2. Auctor tractatus quarti (qui tractatus non est nisi supplementum Figurarum orationis) Auctorem tertii tractatus bis citat sub nomine Olavi, nempe: a. dixerat Auctor tractatus tertii in partic. a (ed. Raskii p. 303-304): "enn fyrir hljóðsfegrð er diptongvs fvdinn, sem hær: LØKR, ØGR: þviat fegra þikkir hljóða heldr en LÆKR, ÆGR". Hunc locum respiciens Auctor tractatus quarti ait (ed. Raskii p. 343): "Ólafr segir ok, Evphónia verðr þar sem ... límingarstafr er skiptir í þaa stafr, sem fegra hljóða, sem í þessvm nðfvm, LÆKR ok ÆGR". β. in partic. b (ed. Raskii p. 317) dixerat Auctor tractatus tertii: "sá lostr hæyrir Cacemphaton, er ver kollvm NYKRAT eða FINNGÁLK(N)AT, ok verðr þat mest í nýgjörfingvm, sem hær Hær er exin köllvð í öðrvm helmíngi trüllkona skialldar eða valkyria, enn í öðrvm svt hialmsins, ok er svá skipt líkneskivm á hinvm sama lvt, sem Nykr skiptiz á margar leiðir". Quem locum intuitus Auctor tractatus quarti dicit (ed. Raskii p. 342): "ok kallar Ólafr þat sinngaalknat, er líkv er skipt á einvm lvt í enni somv vísv". 3. Ipse Auctor tractatus tertii in partic. a allegat*

III.

a. FUNDAMENTUM GRAMMATICES.

1. Sonus est omne, quod auribus animantis percipi potest. Soni multæ sunt species, isque sonus, quem aures naturæ possunt distinguere, duorum corporum concursu fit; alia soni species est, qua sacra scriptura res spirituales sonare dicit. Sonus corporeus fit partim

ὑπόγραμμα runicum, auctore Valdemare Danicæ rege, quem Dominum suum adpellat (ed. Raskii p. 302), his verbis: "þessa stafr ok þeirra merkingar compilaraði minn herra Valldimar Danakonvgr með skiótv orðtaki á þessa lvd". *Quæ verba in eundem auctorem bene congruunt: nam teste Sturlæorum Historia, libr. 8, c. 3, Ol. Thordi f. apud regem Valdemarem (secundum) versatus erat, quod anno 1245 testatus est Thorgils Skardius, ejus ex fratre nepos: "Ólafr fúðrbróðir hans (Þörgils) hafði verit í Danmörku með Valdimari kóngi og fengit af honum mikinn sóma". Consentit Knytl. c. 127 (Fms. 11, 396): "með honum (Valdimar gamla Valdimarssyni) var Ólafr Þórdarson, ok nam at honum marga fræði, ok hafði hann margar ágælligar frásagnir frá honum". De Olavo Thordi f. vide Hist. eccl. Isl. Tom. 1, p. 208-9, et Grönlands hist. Mindesm. Vol. 1, p. 30. De tempore, quo in Dania versatus fuerit, aliquid infra dicitur. Fontes, quos citat in partic. a, sunt: Philosophi, et in his nominatim Plato et Aristoteles; ex Grammaticis Priscianum septies allegat, qui etsi prioris particulæ fons locuples sit, tamen quum haud raro aliis opponatur, interdumque aliorum doctorum (svmir menn, svmir meistarar) sententiæ citentur, vix dubium est, quin particula a pluribus Grammaticis latinis superstructa sit; in particula b Donatus ter citatur, quæ tota particula hunc Grammaticum sequitur. — ²) Inscriptionem om. W et fragm. 757. Fragm. 748 inscriptionis loco habet: At greina hljóð, i. e. De sonis distinguendis. — ³) Fragm. Ed. Sn. Nr. 748, quod in additamentis integrum dabimus, in medio aliquo tractatu tropologico incipit.*

